

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ
ФЕДЬКОВИЧА**

(повне найменування вищого навчального закладу)

Географічний факультет

Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан географічного факультету

 (доц. Заячук М.Д.)

"1" вересня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма ГЕОГРАФІЯ

(назва програми)

Спеціальність 014 Середня освіта (Географія)

(вказати: код, назва)

Галузь знань 01 Освіта /Педагогіка

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти магістерський

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

географічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА** складена
(назва навчальної дисципліни)

відповідно до освітньо-професійної програми Географія, 014 Середня освіта (Географія),
01 Освіта/Педагогіка, 31 травня 2021 року протокол № 6

(назва освітньо-професійної програми, код та назва спеціальності, галузь знань: шифр та
назва; дата останнього затвердження або внесення змін)

Розробники: доц. Грицьку Вероніка Ступанівна
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджено на засіданні кафедри економічної географії та екологічного менеджме-
нту

Протокол № 1 від 30 серпня 2021 року

Завідувач кафедри Володимир ВІЦЕБА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою інституту / факультету

Протокол № 2 від "1" вересня 2021 року

Голова методичної ради інституту / факультету Микола ПАСІЧНИК
(підпис) (прізвище та ініціали)

Погоджено з методичною радою інституту / факультету
(при умові, що читається дана дисципліна на іншому факультеті/інституті)

Протокол № _____ від "____" _____ 20__ року

Голова методичної ради інституту / факультету _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Науково-педагогічна практика магістрів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістра з відповідної спеціальності і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь здійснення самостійної науково-педагогічної роботи . Рекомендації призначені для організації та проведення науково-педагогічної практики магістранта другого року навчання (шостий курс) географічного факультету Чернівецького національного університету за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія). Для студента-магістранта важливо не тільки знати основні положення, характерні для магістерської дисертації, але мати загальне уявлення про методологію педагогічної роботи та наукової творчості, здобути досвід у організації своєї роботи, у використанні методів наукового пізнання та застосуванні логічних законів і правил. Інтеграція загальної і професійної освіти на базі педагогічної діяльності не лише сприяє значному підвищенню мотивації до отримання знань і формування відповідних компетенцій, але є й стимулом оновлення змісту освіти в цілому.

Метою науково-педагогічної практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок зі спеціальності, а також набуття студентами досвіду самостійної наукової роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань у сфері географії, підбір фактичного матеріалу для написання магістерської роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових і інформаційних джерел та готовності магістрів до викладацької діяльності у середніх спеціальних та вищих навчальних закладах .

**Завдання із педагогічної практики для
студентів-практикантів 6- курсу (чотирьох тижнева практика)**

1. Ознайомитись з усіма видами шкільної документації (включно з документами дирекції школи, методичними розробками для роботи помічників директора тощо), програмами і складовими навчально-дидактичного комплексу з географії та інших предметів ЗОШ.
2. Ознайомитись з матеріалами і дидактичним забезпеченням класу, до якого студент буде прикріплений в якості класного керівника.
3. Вивчити досвід роботи вчителя географії, вчителів різних предметів, класних керівників, завучів та директора школи.
4. Скласти розклад проведених власних уроків (виділити залікові) і взаємо відвідування своїх колег.
5. Ознайомитись з позакласною роботою в школі, роботою гуртків (змістом, планом, формами, методами роботи, веденням документації позакласної роботи).
6. Освоїти методику проведення нетрадиційних уроків та провести не менше 2 таких уроків у класах різної вікової категорії.
7. Скласти тематичні, поурочні плани та конспекти уроків, підготувати дидактичні та роздаткові матеріали.
8. Дати не менше 12 пробних і 4 залікових уроків.
9. Вдосконалити уміння самоаналізувати урок, оформлення протоколу обговорення відвіданого уроку.
10. Провести 1-2 виховних заходи у класі, проаналізувати їх (копію одного сценарію здати на кафедру).
11. Вивчити окремих учнів класу та скласти на одного з них психолого-педагогічну характеристику.
12. Скласти психолого-педагогічну характеристику на клас.
13. Провести не менше 2 виховних годин у прикріпленому класі.
14. Відвідувати всі наради та педагогічні зібрання під час проходження практики.

Педагогічна практика на 6-му курсі виключає ознайомчий етап практики. Студент-практикант з перших днів включається у процес активного проходження практики, проведення уроків та інших навчально-виховних заходів. звичайно узгодивши їх з вчителем предметником і груповим методистом. Також студент повинен відвідувати уроки інших студентів - практикантів. Вивчати специфіку роботи школи, матеріально-технічну базу, педагогічні кадри даної школи. Готуючись до наступних уроків, практикант переважно без сторонньої допомоги розробляє конспекти до них. Учитель та методист тільки консультують і контролюють роботу студента-практиканта. Якщо конспект уроку не затверджений учителем або методистом, студент позбавляється права проводити урок, і такий урок не зараховується. Проведені практикантом уроки та інші заходи обговорюються в той же день. До обговорення залучаються студенти, які проходять педпрактику в цій школі. Під час основного етапу педпрактики студенти працюють з відстаючими учнями, допомагають у перевірці зошитів, підборі літератури, організують систематичні спостереження за учнями та класом.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Етапи педагогічної практики

В організації педагогічної практики можна виділити три етапи: настановчий, основний (виробничий) і завершальний.

1. *Настановний етап (перший день практики).* Підготовка, проведення настановної наради, на якій студентів знайомлять з метою, завданням і програмою основного етапу педпрактики, планом роботи під час практики, з вимогами до студента-практиканта. Методисти організують зустріч з адміністрацією школи (директором, заступниками), які знайомлять практикантів із школою, її специфікою, основними завданнями, що стоять перед школою, доводять їм права і обов'язки практиканта. Студенти знайомляться з класами, в яких будуть проходити практику, вчителями,

класними керівниками, наявним навчальним обладнанням, кабінетами.

2. *Виробничий (основний) етап (1-7тиждні).* Протягом першого тижня студенти знайомляться з учнями класу, розкладом занять, навчальною програмою, календарними планами та також проводять уроки.

Конспект першого уроку студент розробляє з допомогою вчителя та групового керівника. При складанні плану-конспекту рекомендується дотримуватись схеми аналізу уроку. Після цього студенти включаються в активний процес проходження практики та проводять навчально-виховні заходи на рівні вчителів-предметників школи.

3. *Завершальний етап.* Він розпочинається в останній тиждень педагогічної практики і завершується в перші дні навчання студентів після педпрактики. До нього входить: а) проведення малої педради в школі, на якій кожен студент звітує про виконану під час практики роботу; затвердження характеристики на студента та оцінки його праці за час практики; внесення пропозицій щодо її поліпшення; б) оформлення документації з педпрактики; в) здача на кафедру звітної документації для перевірки груповим керівником (методистом); г) проведення спільного засідання кафедр факультету для підбиття підсумків педпрактики та підсумкової конференції з педпрактики (через тиждень після закінчення практики).

На підсумковій конференції студенти обмінюються досвідом роботи під час практики, старші груп звітують про хід та її результати, оголошують оцінки студентів за педпрактику.

Звітні матеріали про підсумки педагогічної практики

Після закінчення чотиритижневої педагогічної практики студент подає на кафедру таку документацію:

1. *Щоденник* з підписами групового керівника та вчителя-класовода. В ньому повинні бути: індивідуальний план педпрактики, протоколи психолого-педагогічного аналізу уроків, протоколи досліджень та їх аналіз, протокол вивчення динаміки уваги учнів, характеристика на учня.

2. Конспекти 4-х залікових уроків з основних предметів, 12 пробних (в тому числі 2 по типу нетрадиційних уроків), дидактичні матеріали до них та протоколи обговорення.

3. Сценарій проведеного виховного заходу.

4. Характеристику на учня.

5. Характеристика на клас.

6. Звіт про роботу студента-практиканта (за зразком).

7. Характеристику на студента, підписану вчителем географії та директором школи і завіреною печаткою школи.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

						Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
10	10	10	10	10	10		

T1 – оцінка школи, де студент проходив практику;

T2 – оцінка проведених практичних занять;

T3 – оцінка оформлення документації;

T4 – оцінка загального практичного розуміння педагогіки;

T5 – оцінка розуміння психології учнів;

T6 – оцінка розуміння методики викладання географії в школі.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за шкалою ECTS та національною шкалою

Рейтингова оцінка з дисципліни	Оцінювання в системі ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A	5 (відмінно) зараховано	Студент виконав поставлені перед ним завдання. Студент отримав схвальні відгуки за проходження практики та

			підсумкову відмінну оцінку. Розповідь студента про практику логічна, послідовна; мова правильна і виразна. Виражена самостійність та творчість мислення, наведені приклади з практики. Відсутні пропуски і наявний повний комплект документів. Подано звіт, оформлений згідно діючих норм та правил. Студент здатен попереджувати помилкові дії, вибирати чи створювати оптимальні та ефективні дії, самостійно знаходити і усувати помилки.
80-89	B	4 (добре) зараховано	Студент виконав поставлені перед ним завдання. Документи по практиці оформлені належним чином. Знання з методики викладання географії в школі, психології та педагогіки достатньо хороші. Знання використовуються вільно. Наявні неістотні упущення у відповіді. Студент самостійно виправляє помилки й неточності з певною допомогою викладача. В достатній кількості представлені документи практики. Студент був присутній на усіх етапах практики. Самостійно використовує теорію у своїй діяльності. Здатний попереджувати помилкові дії, вибирати чи створювати оптимальні та ефективні дії, самостійно знаходити і усувати помилки.
70-79	C	4 (добре) зараховано	Студент виконав поставлені перед ним завдання. Документи по практиці оформлені належним чином. Знання з методики викладання географії в школі, психології та педагогіки достатньо хороші. Знання використовуються вільно. Наявні неістотні упущення у відповіді. Студент самостійно виправляє помилки й неточності з певною допомогою викладача. В достатній кількості представлені документи практики. Здатний попереджувати помилкові дії, вибирати чи створювати оптимальні та ефективні дії, самостійно знаходити і усувати помилки.
60-69	D	3 (задовільно) зараховано	Студент виконав поставлені перед ним завдання. Знання посередні. У відповіді наявна значна кількість помилок, при неповному висвітленні питання, нечіткому поясненні. Відповідь нелогічна, непослідовна, представлено недостатній обсяг опрацьованих фондових документів або звіт оформлено без дотримання існуючих норм та правил. Студент здатний попереджувати помилкові дії.
50-59	E	3 (задовільно) зараховано	Студент виконав поставлені перед ним завдання. Знання посередні. У відповіді наявна значна кількість помилок, при неповному висвітленні питання, нечіткому поясненні. Відповідь нелогічна, непослідовна, представлено недостатній обсяг опрацьованих фондових документів або звіт оформлено без дотримання існуючих норм та правил.
35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного	Студент погано виконав поставлені перед ним завдання, не може пояснити основних понять, категорій. Відсутнє розуміння основних понять, уникнення захисту матеріалів практики або повна невідповідність суті відповіді студента змістові поставленого запитання.

		складання не зараховано	
1-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом не зараховано	Студент не виконав поставлених перед ним завдань, знання не продемонстровані.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/i392-2011-%D0%BE>
2. Герман О.І., Лознякова М.Є. Формування ключових компетентностей учнів під час навчальної дискусії // Географія, 2008. - № 21 (121). - С. 2-4.
3. Зайцева І.І. Управління навчальним процесом на основі технологічних карт // Проектуємо урок разом: Ч. 1. (Додаток до ж-лу Географія) - Х.: Основа, 2006. - С. 2-16.
4. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К.: Навчальна книга, 2005. - 319 с.
5. Корнєєв В.П., Герасимчук В.М. Географія материків і океанів 7 клас (методика, система технологія). Методичний банк. Внесок 4 // Географія, 2004. - № 17 (21). - С. 2-5.
6. Лаврук М.М. Застосування глобуса у формуванні геопросторової компетентності школярів // Географія, 2011. - № 3 (175). - С. 2-5.
7. Методика обучения географии в школе / под ред. Л.М. Панчешниковой. - М.: Просвещение, 1997. - 319 с.
8. Практична педагогіка. 99 схем і таблиць / автори-уклад. Н.П. Наволокова,

В.М. Андрєєва. -Х.: Основа, 2008. - 117 с.

7. Садкіна В.І. 101 цікава педагогічна ідея. Як зробити урок. - Х.: Основа, 2009. - 88 с.

9. Сорока М. Дискусії та дебати як інтерактивні технології навчання // Географія та основи економіки в школі, 2010. - № 3. - С. 5 - 12.

10. Топузов О.М., Самойленко В.М., Булава Л.М., Вішнікіна Л.П. Методика навчання географії: навчальна програма. -К.: ПТЗО, 2009. - 36 с.

11. Топузов О.М., Самойленко В.М., Вішнікіна Л.П. Загальна методика навчання географії: підручник. - К.: Картографія, 2012. - 512 с.